

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 17 (3565) 2019 SEPTEMBER – RUGSĖJO 4 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS – LITHUANIAN BI-WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Būti kartu

Baltijos kelio 30-mečio minėjimo šventė praėjo pakiliai, su jaudinančiomis akimirkomis. Kas dalyvavo ar tik stebėjo TV ekranuose tos dienos renginius, negalėjo nepajusti to visuotinio nevaržomo džiaugsmo, šviesios šventinės nuotaikos. Jeigu pasižiūrėsite į archyvinę 1989-ųjų metų nuotrauką ir palyginsite tuometinę nuotaiką – ji buvo visai kitokia. Pasiryžę savo dalyvavimu ir rankų sujungimu išsakyti savo valią ir norą, Baltijos kelyje buvusiųjų veidai buvo pažymėti rimtumu, laukimu ir nežinia. Lietuva tą 1989 metų rugpjūčio 23-iąją tarsi nuščiavo, kaip gamta kartais nutyla prieš artėjančią audrą. Ta audra – iš Rytų pusės – galėjo užklupti tą ar kitą dieną; užklupo 1991 sausio 13-ąją. Galimo smurto nuojauta, buvusių sunkių prieškarinio ir pokario patirčių prisiminimas, rytdienos nežinia prieš 30 metų Baltijos kelio dalyvius vertė būti oriais ir susikaupusiais nelengviems žingsniams ir išbandymams. Šiandien jau galima pasakyti – Baltijos kelio drąsa pakeitė Lietuvą ir jos žmonių gyvenimą. Galima atrasti didesnių ar mažesnių priežasčių dejuoti, skųstis, būti kuo nors nepatenkintiems, tačiau šiandieninio Lietuvos gyvenimo panorama liudija apie antrojo atgimimo sėkmę. Todėl ir šiemetinio minėjimo nuotaika, šventės dalyvių veidai – kitokie: tai laisvų žmonių laisvoje valstybėje šventė. Smagu, kad joje matėsi daug jaunimo su vėliavomis ir gėlėmis; norisi manyti, kad šiemetiniame Baltijos kelyje sustojo ir vaikai tų, kurie 1989-aisiais, laikydamiesi už tėvėlių rankų, stovėjo kelyje ar žiebė atminimo žvakeles. Tiksliai pakartoti to, kas buvo 1989-aisiais, neįmanoma ir nereikia, bet prisiminti būtina. Žmonių kolektyvinė valia ir vienybė valstybės saugumo programoje turi būti įrašyta pirmuoju punktu – ji tikrai veiksmingas ginklas. Dar svarbu – valdžios ir tautos santarvė, tarpusavio pasitikėjimas ir tikėjimas ta kryptimi, kuria einama. Tada ir atsiranda noras būti kartu, susikibti rankomis, pajusti vienybę su šalia ir toli esančiais Lietuvos žmonėmis. Šiemetinė Baltijos kelio šventė ir buvo apie tai – būti kartu, dalintis bendro gyvenimo prisiminimais, stabtelėti minutėlei tylos, prisimenant tuos, kurie nesulaukė šios šventės. Baltijos kelio aidai pasiekė tolimiausias valstybes, šio taikaus politinio veiksmo jėga ir įtaka net ir po trijų dešimtmečių jaučiama visame pasaulyje su bandymais jį pakartoti.

SK

ŠIAME NUMERYJE

- Baltijos kelio 30-mečio minėjimas Lietuvoje – 1, 3 psl.
- Įamžintas kun. J. Borevičiaus atminimas Šiauliuose – 2 psl.
- Žvalgas: nematomas, nepastebimas, nežinomas – 4, 5 psl.
- TIFF 2019 Is Here – 7 psl.
- Nepamirštama studentų vasara Lietuvoje – 8 psl.
- "Karalių pasaka" jau kuriama – 9 psl.

Baltijos kelio 30-mečio minėjimas Lietuvoje

Baltijos kelio minėjimo akimirkos Vilniuje, Katedros aikštėje

Didžiausi ir svarbiausi 2019 metų rugpjūčio 23-osios, penktadienio, renginiai vyko sostinėje ir Lietuvos-Latvijos pasienyje.

Čia, Saločiuose, Lietuvos ir Latvijos pasienyje prie atminimo ženklo, skirto Baltijos keliui, įvyko susitikimas „Baltijos kelias – tai mes“,

kuriame dalyvavo Lietuvos prezidentas Gitanas Nausėda ir Latvijos prezidentas Egilis Levitas. Prezidentas Gitanas Nausėda savo kalboje prisiminė, kad prieš trisdešimt metų jis su savo būsimąja žmona Baltijos kelyje stovėjo būtent čia – Lietuvos ir Latvijos pasienyje. Pabrėžė, kad anuomet savo rankomis jun-

gėme tai, ką skaldė režimai, o žmonės nepabūgo rizikuoti dėl tikslo, didesnio už mus pačius. Latvijos prezidentas dėkojo visiems, kurie prisidėjo prie Baltijos kelio ir Latvijos laisvės. "Tegyvuoją Baltija" – ištarė trimis kalbomis Latvijos prezidentas Egilis Levitas.

Daugiau nei 10,000 žmonių Vilniuje penktadienį susiki-

Latvijos ir Lietuvos prezidentų susitikimas Saločiuose

Baltijos kelio iškilmėse Saločiuose Latvijos prezidentas E. Levitas (d.) ir Lietuvos prezidentas G. Nausėda su žmona Diana

bo rankomis į gyvą grandinę, minėdami Baltijos kelio trisdešimtmetį. 1989-ųjų rugpjūčio 23-iąją daugiau kaip milijoną žmonių subūręs Baltijos kelias nuo Vilniaus iki Talino pasaulyje tapo sėkmingo nesmurtinio pasipriešinimo simboliu. Šiemetiniame Baltijos kelio simboliniame pakartojime sostinės Katedros aikštėje prasidėjusi grandinė tą dieną driekėsi apie septynis kilometrus ir baigėsi Ukmergės gatvėje.

Nukelta į 3-ią psl.

Įamžintas kun. J. Borevičiaus atminimas Šiauliuose

Kun. J. Borevičius, SJ

Liepos 15 d. Šiauliuose minint Šiaulių geto likvidavimo 75-ąsias metines šalia Šiaulių Šv. Ignaco Lojolos bažnyčios atidengta memorialinė lenta kunigui jėzuitui Jonui Borevičiui, SJ. Šio kunigo ir jo bendraminčių pastangomis II Pasaulinio karo metais Šiauliuose veikė visas žydų gelbėjimo tinklas – J. Borevičiui ir jo bendražygiams pavyko išgelbėti apie 150 žydų.

Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Gelbėtojų skyriaus archyve sudarytas daugiau kaip 2700 asmenų, Lietuvos teritorijoje gelbėjusių žydus, vardinis sąrašas. Jame – ir 159-ių Lietuvos dvasininkų pavardės. Jėzuitas kunigas J. Borevičius, SJ, vienas jų, tačiau šalia jo pavardės įrašyta tik tiek, kad kunigas jėzuitas gelbėjo Goldą Perienę su sūnumi Amosu. Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincija yra surinkusi žymiai daugiau žinių apie žydų gelbėjimą Šiauliuose. Provincijos archyvaras Ramūnas Labanauskas pateikė infor-

macijos apie II Pasaulinio karo metais Šiaulių rezidencijoje gyvenusių tėvų jėzuitų vykdytą žydų gelbėjimo darbą. J. Borevičius, būdamas Prekybos instituto kapelionu, dalyvavo ir platesniame antinaciniame pasipriešinime, ypač spaudos, informacijos srityje. 1944 m. dideliame būriui bičiulių ir studentų padėjo pabėgti į Vokietiją ir iš ten į Šveicariją.

Anot archyvaro pateiktos medžiagos, sprendžiant iš J. Borevičiaus parodymų (J. Borevičiaus, SJ, liudijimo teisme JAV – aut. past.), įsijungti į antinacinį pasipriešinimą jam pasiūlė vienas iš pasipriešinimo veikėjų Jonas Noreika (Jonas Norajka). Jis prašė organizuoti nedideles kunigų grupes padėti Šiaulių geto žydams. Šiam darbui susibūrė trijų kunigų grupė (J. Borevičius, Šv. Petro ir Povilo bažnyčios kunigas Petras Dzegoraitis ir Kužių parapijos klebonas Adolfas Kleiba).

Šiaulių žydų getas buvo netoli Šv. Petro ir Povilo bažnyčios. Darbas buvo organizuotas taip: P. Dzegoraitis slapta naktį iš geto paimdavo žmones ir atsiųsdavo juos J. Borevičiui. Jėzuitų rezidencijos priekinėje dalyje tuo metu buvo stiklinė veranda su stogu (pagal kitus šaltinius – sodo namelis, sandėliukas). Čia žydai pamiego davė keletą valandų. Apie trečią valandą ateidavo J. Borevičius ir nuvedavo (ar liepdavo patiems nueiti) iki Kužių, kur klebonas kun. A. Kleiba turėjo mansardą (pastogę). Joje kartais buvo slepiama net iki 15–20 žydų šeimų.

Kun. A. Kleiba rasdavo kaimuose vietos tiems žmonėms, kur juos priimdavo. Galimas dalykas, kad visi „trejetuko“ nariai – P. Dzegoraitis, J. Borevičius, A. Kleiba – priklausė slaptajam Šiaulių žydų gelbėjimo komitetui, kuriam priklausė ir tėvas Jonas Paukštys (galbūt ir komiteto steigėjas), keletas pasauliečių.

„T.J. Paukštys kartu su t. J. Borevičiumi ir kitais žydų gelbėjimo komiteto

Atminimo lenta kun. J. Borevičiui Šiauliuose

Arch. ntr. Kanados kultūros tarybos posėdyje kun. J. Borevičius

nariais išgelbėjo per 150 Šiaulių miesto žydų“, – rašoma archyvaro R. Labausko rašte.

Pasaulio tautų teisuolis kunigas Jonas Borevičius gimė 1906 m. gruodžio 6 d. Alytuje. Baigė Alytaus gimnaziją. 1925 m. tapo jėzuitu. 1932 m. Olandijoje baigė filosofijos studijas, ten pat 1938 m. baigė teologijos mokslus. Kunigu įšventintas 1937 m. 1932 m. – 1934 m. dirbo Taline, Estijoje. Karo metais (1941 m. – 1944 m.) gyveno ir dirbo Šiauliuose. Po karo jis pasitraukė

į Šveicariją, nuo 1946 m. gyveno JAV.

1959–1963 m. kunigas Jonas Borevičius buvo Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybos vicepirmininkas, kultūros tarybos pirmininkas 1973 m. JAV lietuvių bendruomenės ir pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) vicepirmininkas. Mirė 1989 m. rugpjūčio 23 d. Čikagoje, JAV.

2017 m. kunigui Jonui Borevičiui buvo suteiktas valstybinis apdovanojimas – Žūvančiųjų gelbėjimo kryžius.

Inf.

Čiabuvių kultūra praturtina pasaulį

“Čiabuvių tautos savo kalbą, kultūrą, tradicijų įvairovė, iš kartos į kartą perduodama protėvių išmintimi mums primena, jog visi esame atsakingi už Kūriniją, kurią Dievas mums davė saugoti“, – sako popiežius Pranciškus, *Twitter* žinute primindamas apie rugpjūčio 9-ąją minimą Tarptautinę čiabuvių tautų dieną.

Prieš penkiolika metų įvedusi kasmetinį čiabuvių tautų dienos minėjimą Jungtinių Tautų organizacija atkreipia visų pasaulio gyventojų dėmesį į mažas, dažnai nykstančias tautes, į jų kultūrinį ir lingvistinį savitumą. Čiabuvių arba autochtonų kategorijai šiuo metu priskiriama maždaug 370 milijonų žmonių. Dauguma jų gyvena buvusiose kolonijose, kuriose šiandien vyrauja europiečių atnešta kalba ir papročiai.

Čiabuvių reikalai rūpi ir Katalikų Bažnyčiai. Apie čiabuvių padėtį, problemas ir teises bus kalbama ir šių metų rudenį Vatikane vyksiančiame Amazonijai skirtame Vyskupų sinode. Čiabuvių gentys yra labai pažeidžiamos, neturi priemonių, kurios padėtų sėkmingai atsispirti kartu su didžiuliais statybų projektais atnešamiems jiems svetimiems gyvenimo būdams. Amazonijoje už mums įprastos civilizacijos ribų gyvena daugiau kaip šimtas tokių mažų genčių ir tautelių.

(JM / VaticanNews)

Kanados Pirmųjų tautų šventė Toronte – draugystės ratas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

Adresas: 2185 Stavebank Rd., Mississauga,
ON L5C 1T3 Canada • Tel. 905 275-4672

El.paštas: redakcija@tevzib.com • www.tevzib.com • **Teviskes ziburiai**
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), \$135 (1 klasės paštu)

SKAITMENINIS TŽ el. paštu (PDF formate) – \$85

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), \$155 (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), \$105 (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rėmėjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, **techninė redaktorė** – Akvilė Minkevičienė, **administratorius** – Tomas Trussow.
Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

Canada

Baltijos kelio 30-mečio minėjimas "Baltijos kelias - tai mes" Lietuvoje

Katedros aikštėje bendroje grandinėje prezidentas G.Nausėda su žmona Diana, prezidentė D.Grybauskaitė, V.Landsbergis

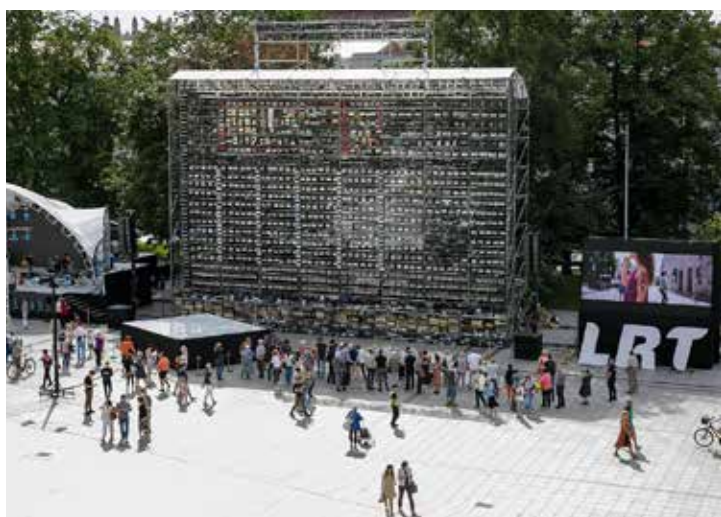
Atkelta iš 1-o psl.

Penktadienio vakarą Vilniaus Katedros aikštėje vyko šventinis Baltijos kelio 30-mečiui skirtas koncertas. Ypatinga vakaro akimirka, kai per Lietuvos žmonių padovanotus radijo imtuvus, sujungtus į milžinišką – 20 m. ilgio ir 17 m. aukščio rekordinę instaliaciją, nuskambėjo daina „Bunda jau Baltija“, išlikusi atmintyje per istorinį Baltijos kelią 1989-aisiais. Baltijos kelio 30-mečio koncerte daly-

vavo Lietuvos prezidentas Gitanas Nausėda su žmona Diana, prezidentė Dalia Grybauskaitė, Nepriklausomybės akto signataras Vytautas Landsbergis.

Iš Katedros aikštės buvo išlydėti ir tradicinio bėgimo Vilnius-Ryga-Talinas bėgikai, kurių gretose ir Lietuvoje esančių NATO būrių kariai.

Baltijos kelio 30-metis bus minimas pasaulio lietuvių telkiniuose ir diplomatinėse įstaigose rugsėjo-lapkričio mėnesiais. **Inf.**

Istorinių radijo imtuvų instaliacija ne tik stebino savo dydžiu, bet ir galingai nuskambėjusia iš jų daina „Jau bunda Baltija“

Simbolinio Baltijos kelio žmonių grandinės Vilniuje

Katedros aikštėje torontiškiai prel. E.Putrimas ir kiti

Žinios iš Lietuvos

DĖL VYRIAUSYBĖS TEISĖTUMO - ABEJONĖS

Seimas nusprendė iš naujo suteikti įgaliojimus atnaujintai premjero Sauliaus Skvernelio vyriausybei. Joje pakeisti trys ministrai. Vidaus reikalų ministere po priesaikos tapo Lietuvos lenkų partijos atstovė Rita Tamašunienė, susisiekimo – tai pačiai partijai priklausantis Jaroslavas Narkevičius, o žemės ūkio ministru – „socialdarbietis“ Andrius Palionis. Valdančiosios frakcijos už įgaliojimų suteikimą balsavo darniai, juos palaikė ir didesnė dalis mišrios Seimo narių grupės. Opozicinės frakcijos balsavo prieš arba susilaikė, pareiškusios, kad tik pagal

protokolą patvirtinta vyriausybė ir jos programa kelia abejonių dėl teisėtumo. Opozicija pareiškė, kad toks kelias yra antikonstitucinis, nes, pasikeitus vyriausybei, būtina iš naujo balsuojant tvirtinti Vyriausybės programą. Šias abejones ketina aiškintis Konstituciniame teisme. Netrukus po pirmojo posėdžio vyriausybės vadovas Saulius Skvernelis pranešė, kad dėl sveikatos problemų, jam nustačius pirmojo laipsnio limfomą ir pradėjus gydymą, reikiamu atveju jį pavaduos Ž.Vaičiūnas, energetikos ministras.

LIETUVOS ATSTOVAS EUROPOS KOMISIJOJE

Seimas patvirtino ekonomikos ir inovacijų ministerio Virginijaus Sinkevičiaus kandidatūrą į Europos komisijos narius. 28-erių V.Sinkevičius ministerio pareigas eina nuo 2017 metų, yra dirbęs valstybės įmonėse „Lietuvos oro uostai“, Lietuvos pašte, įstaiigoje „Investuok Lietuvoje“, buvo programos „Kurk Lietuvai“ dalyvis. V.Sinkevičius taip pat yra dirbęs Vašingtono Europos analizės centre (CEPA),

stažavosi Lietuvos ambasadoje Jungtinėse Valstijose. Nauja Europos komisija renkama po gegužę vykusių Europos parlamento rinkimų, ji pradės darbą lapkritį. Kandidatams į eurokomisarų dar turės pritarti Europos parlamentas. Šiuo metu terminą baigiančioje Europos komisijoje dirba už sveikatą ir maisto saugą atsakingas komisaras Vytenis Povilas Andriukaitis.

GERAS ĮVERTINIMAS LIETUVAI

Pirmą kartą atliktame skaitmeninio gyvenimo kokybės tyrime tarp 65 vertintų valstybių Lietuva užėmė 23 vietą; kibernetinio saugumo skiltyje užėmė ketvirtą vietą, pagal interneto greitį liko 19-ta. Nuo pirmųjų atsilikta pagal mobilų interneto (33 vieta) ir elektroninės valdžios sistemų prieinamumą (38 vieta). Tyrėjai nustatė, kad, norint turėti pigiausią internetą, Lietuvoje žmogui reikia dirbti 72 min., o pigiausią mobilų internetą – 477 sekundes. Pirmą kartą at-

likto vertinimo sąrašo viršūnėje yra Australija. Nedaug atsiliko Prancūzija ir Singapūras. Lenelės apačioje atsidadė Irakas, Etiopija ir Alžyras. Britų Mergelių salose (Virgin Islands) registruotos virtualaus privataus tinklo paslaugas teikiančios „Surfshark“ tyrėjai tyrimą atliko, rikiuodami valstybes pagal interneto greitį, jo prieinamumą, kibernetinį saugumą, duomenų apsaugos įstatymus, elektroninės valdžios paslaugų prieinamumą ir kitus rodiklius.

AMATŲ DIENOS

Vasarai baigiantis, vilniečiai ir miesto svečiai buvo pakviesti į Šv. Baltramiejaus mugę – šventę, atkuriančią Renesanso šimtmečio miesto amatus, menus ir cechų tradicijas. Ši istorinė mugė nuo 2013 m. turi ypatingą statusą – ji yra žymima kaip Lietuvos tautinio paveldo dalis. Dvi dienas trukusioje mugėje pristatyti tradiciniai XV-XVII š. miesto amatai. Į mugės šurmuli sėkmingai įsiliejo ir Žemės ūkio ministerijos remiami tradiciniai amatininkai, rodantys senąsias mūsų krašto tradicijas. Jiems visiems suteikti tautinio paveldo produktų bei tradicinių amatų meistrų pažymėjimai. Čia buvo galima ne tik stebėti amatininkų darbą, įsigyti jų ga-

minių, bet ir patiems pabandyti žiesti puodynę, verpti siūlus, austi audinį, nusikaldinti monetą. Mugės lankytojai galėjo pasigrožėti senoviniais kostiumais, pamatyti, kaip kovoja viduramžių kariai, praleisti laisvalaikį stebint teatro ir šokėjų pasirodymus bei kt. Mugė šiais metais mini 355-uosius metus nuo ankstyviausio, pirmojo žinomo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose – 1664 m. Vilniaus puodžių cecho statute. Šv. Baltramiejus yra žinomas kaip įvairių specialybių amatininkų (odininkų, mėsininkų, knygrišių, batsiuvių, siuvėjų, kepėjų ir kt.) globėjas visoje krikščioniškoje Europoje. Senovinių amatų mugė vyko ir Trakuose.

Pagal Lietuvos spaudą parengė Sigina Katkauskaitė

Žvalgas: nematomas, nepastebimas, nežinomas

Prieš kelerius metus *Tėviškės žiburiuose* spausdinome LR ambasadoriaus Rumunijoje Arvydo Pociaus, dm. Lt. gen. prašymą, ieškant žinių apie lietuvius, tarnavusius arba tarnaujančius Kanados kariuomenėje. Sulaukęs pranešimų, parengė ir spausdino straipsnius apie mūsų tautiečius-karius žurnale *Karys*. Šiomet gautame laiške TŽ redakcijai **amb. A.Pocius rašo:**

Noriu pristatyti mūsų tautietį iš Kanados, mums labai daug padėjusį atkuriant ne tik Lietuvos kariuomenę, bet ir specialiąsias tarnybas. Tai – buvęs Kanados kariuomenės majoras Kostas Rimša. Šis žmogus dėl tarnyboje jam patikėtų pareigų ilgą laiką negalėjo būti viešinamas. Dabar jis jau yra baigęs savo karo tarnybą ir išėjęs į atsargą, todėl sutiko papasakoti apie save.

Pašaukimas

Kostas Rimša ilgus metus tarnavo Kanados kariuomenėje kaip lengvasis pėstininkas ir karinės žvalgybos karininkas. 1991-2001 m. jis padėjo Lietuvai atkuriant šalies kariuomenę ir saugumo struktūras. Paklaustas, kas savo laiku paskatino prisijungti prie Kanados kariuomenės, K. Rimša teigė, kad buvo daug priežasčių, dauguma jų – savitos.

K. Rimša nuo pat mažens žinojo, kad nori tapti kariu. Būdamas vaikas jis žaidė vien tik su žaisliniais kareivėliais ir tėvo išdrožtais įvairiausiais mediniais ginklais. Jo mėgstamiausios televizijos programos buvo dokumentiniai filmai apie II Pasaulinį karą.

K. Rimša gimė Kanadoje, Kvebeko provincijos mieste Montrealyje. Jo senelis Kostas Ivaškevičius – vienas iš pirmųjų Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanorių – pasakodavo savo gyvenimo istorijas apie laisvės kovas, žygdarbius, kai jis Raseiniuose tarnavo karo policininku ir kitokius nuotykius.

K. Rimšos tėvas Zigmantas Rimša buvo Lietuvos karinių oro pajėgų atsargos karininkas. 1940-1944 m. jis įsitraukė į dviejų šalies pasipriešinimo organizacijų veiklą, vėliau jo šeima teko bėgti nuo artėjančios Raudonosios armijos. Dauguma jo giminaičių šeimų jau buvo išstremtos į Sibirą per pirmąją sovietų okupaciją 1940 metais, taigi, buvo akivaizdu, kad ši kartą sovietai pabaigs savo pradėtą darbą. Senelis vaikaitį Kostą išmokė žvejoti, o tėvas – išgyvenimo įgūdžių, pvz., prireikus pasidaryti pastogę, taip pamokė, kaip naudotis tomahauku, lanku ir strėlėmis, ietimi, skiepijo vaikui meilę gamtai. Vėliau K. Rimša, pasirinkęs kario kelią, vaikystėje įgytus įgūdžius tobulino kartu su JAV specialiųjų pajėgų, žinomų kaip „žaliosios beretės“, kariais.

Vaikystėje vasaromis Kostas dažnai lankydavo savo tris pusbrolius, gyvenančius Kanadoje, Ontarijo provincijos Sudbury rajone. Ten jis gavo pirmąsias šaudymo pamokas – medžiოდavo su galingais suomiškais medžiokliniais ir paprastais šautuvais. Tada gamtą jis pamilo dar labiau. Du iš trijų jo pusbrolių vėliau įstojo į Kanados kariuomenę. Vienas jų tarnavo pėstininkų dalinyje, vėliau perėjo į karines oro pajėgas, o išėjęs į atsargą tapo technikos kolegijos profesoriumi. Kitas pasirinko karo inžineriją – tarnavo išminuotoju.

Daugelį metų Baltijos valstybės nuo Vakarų buvo atitvertos vadinamąja „geležine uždanga“. Tik 1967 m. tuometinis sovietų vadovas Leonidas Brežnevas leido vienai turistų grupei, kurią sudarė apie 25 žmonės, apsilankyti Lietuvoje. 1968-aisiais, būdamas trylikos, K. Rimša lankėsi Lietuvoje su antrąja turistų grupe, gavusia leidimą atvykti į šią šalį. Kostui paliko įspūdį žmonių eilės prie parduotuvių durų. Jis taip pat pamena specialiąsias parduotuves, kuriose už kitų šalių valiutą galėjo apsipirkti tik užsieniečiai. Į atmintį ryškiai įsirėžė kelionė su mama ir močiute į Raseinius: specialiai tam buvo skirtas privatus automobilis su vairuotoju ir *politruku* – išvykti iš Vilniaus be palydos niekam iš turistų grupės nebuvo leidžiama. Jei įmanoma, artimieji turėjo atvykti į Vilnių. Ekskursijai į Kauną vadovavo Sovietų Sąjungos viešbučių tinklo „Inturist“ gidai; kelionės metu sovietų KGB sekė kiekvieną užsieniečių žingsnį. Viešbutyje už stalo sėdėjo moteris. Ji žymėdavo žmonių atėjimo ir išėjimo iš kambarių laiką.

Kostas prisimena ir šeimos bandymą skristi į Palangą, be abejo, su atitinka ma palyda. „Vilniaus oro uoste ėjome laiptintis į lėktuvą. Staiga tolumoje pamatėme greitai artėjančius link mūsų du „Volga“

Kostas Rimša savo karinės karjeros pradžioje

automobilius. Iš jų išsoko penki vyrai. Tai buvo ne Lietuvos, o Rusijos KGB, o kartu ir mūsų bandymo pamatyti Palangą pabaiga... – pasakojo Kostas. – Nors ir tikrai lengvabūdiškai, tačiau vis tik mes esame juos, kaip sakoma, išdūrę. Įtarėme, kad KGB mūsų kambariuose įrengė „blakių“. Norėdami patikrinti šią prielaidą, kambariye būdami vienas kitam skundėmės, kad ant pusryčių stalo nėra druskos. Kitą rytą ant visų stalų radome ir druskos, ir pipirų. Tą pačią naktį kalbėjomės dėl kažkokių kitų nesklaidumų, tai kitą dieną vėl į tai buvo atsižvelgta ir sutvarkyta. Greitai šį eksperimentą paskleidėme tarp kitų Kanados ir JAV turistų. Visi pradėjo žaisti šį žaidimą ir smagintis, vis sugalvodami naujų būdų, kaip išlaikyti KGB užsiėmusius“.

Lemtinga buvo pirmoji Kosto viešnagė Trakuose, kai tarp dar neatstatytos pilies griuvėsių turistus „ganė“ „Inturist“ gidai, – tada Kostas sau pasižadėjo, kad vieną gražią dieną grįš į Lietuvą ir prisidės prie Lietuvos išlaisvinimo. Be to, jis nutarė stoti į Kanados kariuomenę.

Kitas veiksnys, lėmęs K. Rimšos kario kelią, buvo Kvebeko išlaisvinimo frontas (*Front for the Liberation of Quebec, FLQ*), veikęs Kvebeke 1967-1971 metais. *FLQ* buvo tiesiogiai remiamas Kubos žvalgybos, kaip Sovietų KGB ir GRU įgaliotinės. Ši teroristų grupė buvo atsakinga už daugybę sprogimų ir pagrobimų, sukėlusių mirtis Kvebeke. 1968 m. rugsėjo-lapkričio mėnesiais mokykla, kurią Kostas lankė, buvo uždaryta dėl daugybės sprogimų grėsmių ir trijų mokyklos atakų. Būtent dėl šių *FLQ* veiksmų Kostas buvo išsiųstas į Lietuvos vienuolių pranciškonų vadovaujamą Šv. Antano vidurinę mokyklą Kennebunkport, Maine valstijoje, JAV.

Tuo metu JAV vidurinių mokyklų abiturientai buvo agituojami jungtis prie šalies karių, dalyvaujančių Vietnamo kare. Šaukimai į privalomąją karo tarnybą dažniausiai ateidavo iškart po vidurinės mokyklos baigimo. Šiek tiek anksčiau tais pačiais metais Vietname įvyko puolimas „Tet“, taigi, šauktinių poreikis smarkiai išaugo. Vieni mokiniai karui ruošėsi, smagiai leisdami jiems likusį laiką, kiti – paprasčiausiai nerimavo, o kai kurie rimtai domėjosi karu ir apie tai daug skaitė. Vienas iš pastarųjų buvo K. Rimša. Jis aistringai susidomėjo karine literatūra.

Besimokydamas Šv. Antano mokykloje K. Rimša, būdamas trylikametis, gavo šaukimą į JAV kariuomenę: tuo metu šalyje galiojo tokia tvarka, kad bet kuris užsienietis studentas galėjo būti legaliai pašauktas į tarnybą. Be abejo, laišką, kad Kostas turi atvykti į karo prievolės ir komplektavimo skyrių Portlande, Maine, jis pristatė Lietuvos vienuoliams pranciškonams, o šie JAV kariuomenės pareikala-

vo paaiškinti trylikamečio šaukimą. Pasirodo, buvo įsivėlusį spausdinimo klaidą – vietoj trylikos metų parašyta aštuoniolika. Taigi, Kostas kovoti į Vietnamą nevyko, tačiau kažkokios nematomos jėgos mėgino patraukti jį į kariuomenę.

Kitais mokslo metais Šv. Antano mokykla užsidarė. Kostas perėjo į britišką internatinę mokyklą Otavoje (Kanada). 1969 m. visi *Ashbury* kolegijos mokytojai buvo tarnavę kariuomenėje: direktorius buvo šarvuotųjų korpuso pulkininkas, lotynų kalbos mokytojas – specialiųjų operacijų vykdomasis (angl. *SOE*) agentas, veikęs Prancūzijoje su šalies partizanais, anglų kalbos mokytojas – buvęs karo policijos pareigūnas, chemijos mokytojas buvo įsitraukęs į Manheteno (atominės bombos sukūrimo) projektą ir t. t. Šioje mokykloje buvo taikoma mokinių reitingavimo sistema, panaši į kariuomenės – specialiai atrinkti vyresni mokiniai kontroliuodavo jaunesniųjų veiklą. Kostas lipo vadovavimo ir atsakomybės laipteliais, kol pasiekė aukštumą.

Ashbury kolegijoje taip pat buvo kariūnų korpusas, kuriame studentai dalį mokslo metų tam tikromis valandomis dėvėdavo uniformas ir mokydavosi karinių įgūdžių, pvz., ginklų, signalų, žemėlapių skaitymo ir pan. Galiausiai šio kariūnų korpuso Gubernatoriaus generaliniame pėsčiųjų sargybinių pulko skyriuje Kostui buvo suteiktas leitenanto laipsnis. Uniformos buvo tokios pačios kaip Backingham rūmų sargybos – pasiūtos iš raudono audinio, o ant galvos – aukštos meškos kailio kepurės. Nors Kostas aistringai domėjosi karyba, tačiau iškilmingos karinės ceremonijos jam mažai terūpėjo. Yra dviejų tipų kariai: vieni mėgsta uniformas ir ceremonijas, o kiti nori išmokti kovoti. Šioje mokykloje Kostas suprato, kad jis priklauso pastarajai grupei.

Studijuojant *Ashbury* kolegijoje, pasirodė dar vienas ateities ženklas. Tryliktoje klasėje visi mokiniai privalėdavo atlikti psichologinius testus, kurie padėtų jiems suprasti apie galimus karjeros kelius, priklausomai nuo jų interesų ir gebėjimų. Šie psichologiniai testai parodė, kad Kosto susidomėjimas karine veikla buvo itin didelis. Kosto rezultatai nustebino psichologus – iki tol jie niekada tokių nebuvo regėję.

Būdamas paauglys, jei nedirbdavo, nežygiuodavo ar nestovyklaukavo, vasaras dažniausiai leisdavo vienas rytinėje Kanados dalyje ties Kvebeko provincijos ir Vermonto valstijos siena. Kostas mėgo su savo vaikystės draugais žaisti karinius stalo žaidimus. Visi trys draugai tapo karinės žvalgybos pulko karininkais, prie jų vėliau prisijungė ir Kostas. Įdomu tai, kad tie patys kariniai žaidimai vėliau buvo kompiuterizuoti JAV kariuomenės ir šiandien yra JAV kompiuterinių simuliacijų pagrindas – jos buvo naudotos operacijai „Desert Storm“ (1991 m.) ir operacijai „Iraqi Freedom“ (2003 m.)

1972 m. prasidėjusios studijos universitete buvo kitas akademinis etapas. Studijuodamas Kostas galiausiai įsitraukė į kariuomenę – laisvu metu tarnavo lengvųjų pėstininkų pulke. Kostui, Toronto universitete baigusiam menų krypties studijas, specializuojantis mokslo ir istorijos srityje, 1975 m. buvo suteiktas bakalauro laipsnis. Tada jam buvo 20 metų. Bebaigiančiam mokslus K. Rimšai buvo pasiūlyta leitenanto tarnyba minėtajame pėstininkų pulke, tačiau Kostas nusprendė grįžti į Kvebeką. Ten jis buvo perkeltas į anksčiau minėtą karinės žvalgybos pulką, baigė kvalifikacinius kursus.

K. Rimša 1979 m. buvo perkeltas į Kanados karinę žvalgybą, ir čia jo gyvenimo istorija pakrypsta kiek paslaptingesne linkme. Kanados kariuomenė patvirtino tik tai, kad K. Rimša buvo valstybės karinės žvalgybos karininkas, o jam pačiam buvo uždrausta atskleisti savo tarnybos detales.

Vienintelis žinomas faktas, kad 1982 m. Kostas puse etato dirbo dėstytoju Humber kolegijoje – mokė karybos, policijos, žvalgybos ir specialaus saugumo dalykų, susijusių su terorizmu, partizaniniu karu, kontrterorizmu ir sukilėliais, dėstydamas savo paties parengtą 320 valandų trukmės programą. Tuo metu K. Rimša CBC (Kanados BBC) radijui davė interviu, komentuodamas naujausius teroro įvykius Kanadoje ir visame pasaulyje. Jo straipsniai apie terorizmą, asmenų apsaugą buvo spausdinami *Kanados saugumo žurnale*, *Tarptautinėje saugumo apžvalgoje* bei platinami Europoje ir kai kuriuose institutuose, kurie specializuojasi saugumo ir gynybos srityje. Nors informacija apie K. Rimšos veiklą Kanados karinėje žvalgyboje yra ribota, kai kuriuos jo mokymus ir gebėjimus atskleidė jo veiksmai Lietuvoje 1991-2001 metais.

Nukelta į 5-ą psl.

Žvalgas: nematomas, nepastebimas, nežinomas

Atkelta iš 4-o psl.

Sugrįžimas

K. Rimša tesėjo savo pažadą grįžti į Lietuvą. Šį kartą tai įvyko Lietuvos premjero, kuris lankėsi Kanadoje 1991-ųjų pavasarį, kvietimu. Kanados karinė žvalgyba suteikė Kostui atostogas ir jis išvyko į Lietuvą kaip savanoris. Dėl Maskvoje įvykusio komunistinio pučo kelionė buvo atidėta, tačiau galiausiai, 1991-ųjų rugsėjį, Kostas atvyko į Lietuvą ir čia dešimt metų savo žinias sėkmingai taikė, atkuriant įvairias Lietuvos saugumą užtikrinančias organizacijas.

Pasak Kosto, be saugumo ir gynybos, tautos ekonominis ir politinis stabilumas neįmanomas. Todėl jis sutelkė jėgas ties šiais dviem Lietuvos strateginiais poreikiais.

Lietuvos premjeras pirmiausia kvietė padėti treniruoti tuometinės Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyrių (ATAS). Pirmoji K. Rimšos užduotis buvo mokyti ATAS pareigūnus asmenų apsaugos. Nors pastarieji jau kurį laiką šias pareigas vykdė, tačiau oficialių asmenų apsaugos mokymų jiems niekada nebuvo.

Pirmą kartą susitikus su ATAS pareigūnais, Kostui susidarė įspūdis, kad jis mokys milžinus – būdamas 1,79 m ūgio, Kostas buvo gerokai žemesnis nei jo naujieji „studentai“. Nors kai kurių karinis pasirėngimas buvo menkas, tačiau dauguma jų buvo sportininkai, kai kurie net aukščiausio lygio. Visi buvo įgiję aukštąjį išsilavinimą, labai drausmingi. Per atranką šie vyrai ir moterys turėjo atlikti psichologinius testus.

Du iš šių „studentų“ asmens sargybinių (plk. Saulius Guzevičius ir plk. Darius Jauniškis) galiausiai paliko ATAS ir tuometinėje Savanoriškojoje krašto apsaugos tarnyboje pradėjo formuoti ypatingą būrį, vėliau virtusį Ypatingosios paskirties tarnyba (YPT), o ji išaugo į Lietuvos kariuomenės Specialiųjų operacijų pajėgas (SOP).

Po asmenų apsaugos mokymų kitas žingsnis buvo treniruoti ATAS žvalgybos arba kontražvalgybos grupes. Tai taip pat užtruko. Reikia pažymėti, kad specializuota atranka ir specialūs psichologiniai testai buvo atliekami profesionaliai, todėl per šiuos mokymus jokių problemų nekilo.

Dirbdamas ATAS (vėliau – Vadovybės apsaugos departamente – VAD), Kostas organizavo saugumo auditus, rengė rekomendacijas dėl Lietuvos monetų kalyklos fizinio saugumo.

Daug laiko ir pastangų pareikalavo pasiruošimas popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymui – viską reikėjo kruopščiai suplanuoti, daugybę kartų peržiūrėti planus, vykti į Šiaulius, įskaitant ir Kryžių kalną, Kauną ir apžiūrėti numatytas lankymosi vietas. Be to, buvo būtina palaikyti ryšį su Vatikano diplomatinio korpusu ir tiesiogiai bendrauti su popiežiaus asmenine apsaugos komanda. Per popiežiaus vizitą Vilniuje K. Rimša buvo labai arti Romos Katalikų Bažnyčios galvos – sėdėjo kontrpuolimų komandos automobilyje, nuo minėto garbaus svečio nutolusiame vos per dvi transporto priemones. Kostas buvo ginkluotas AKSU, Makarov PM ir Makarov PSM – pastarojo šūvis pajėgus prasiskverbti netgi pro šarvuotus paviršius.

Po popiežiaus vizito K. Rimša rūpinosi anti-terroristinių operacijų policijos rinktine „Aras“ ir surengė derybų dėl įkaitų kursus. Per mokymus buvo kalbama apie Stokholmo sindromą. Kanados tarptautinei plėtros agentūrai (angl. *Canadian International Development Agency*) tarpininkaujant, Kostas gavo leidimą organizuoti ir dėstyti sprogmenų neutralizavimo pagrindus. Taigi, K. Rimša buvo šių kursų ir organizatorius, ir administratorius, ir vyriausiasis vertėjas. Į šiuos sertifikuotus vienuolikos savaičių trukmės mokymus pretendavo VAD, „Aro“ ir Lietuvos kariuomenės sprogmenų neu-

Kostas Rimša jau po daugelio tarnybos metų Ntrs. iš *Kario* žurnalo

tralizavimo grupių atstovai. Neįtikėtina, kad kursas įveikė visi kandidatai (dėl programos sudėtingumo dažniausiai bent keli asmenys kursų atsisako), jiems buvo įteikti sprogmenų neutralizavimo specialisto kvalifikacijos, atitinkančios Šiaurės Amerikoje, Europos sąjungoje, Naujojoje Zelandijoje ir Izraelyje pripažįstamus standartus, pažymėjimai. Be to, per kursą buvo naudojami keli sprogmenų neutralizavimo robotai, kiti įrenginiai, kurie vėliau buvo perleisti trims lietuvių grupėms.

Vėliau vyko sprogmenų nukenksminimo instruktorių kursai, o į juos vėl pretendavo VAD, „Aro“ ir Lietuvos kariuomenės atstovai, įgiję sprogmenų neutralizavimo pagrindus. Tai buvo dar vieni vienuolikos savaičių mokymai, skirti parengti instruktorius, gebančius mokyti kitus karius sprogmenų nukenksminimo pagal tarptautinius standartus.

K. Rimša labai dažnai konsultavo Lietuvos kariuomenę dėl SOP atrankos procedūrų, kartkartėmis Kostas patardavo Antrajam operatyvinių tarnybų departamentui prie Krašto apsaugos ministerijos, Krašto apsaugos savanorių pajėgoms. K. Rimša taip pat konsultuodavo ir mokydavo atrinktus YPT karius. Jis perteikė derybų dėl įkaitų, antiteroristinių operacijų, išgyvenimo, tapus pagrobta, užgrobtam ar įkaitu, taip pat taktinių pokalbių ir kt. žinias.

K. Rimšos indėlis, konsultuojant ir mokant mūsų šalies karius, buvo itin svarbus, siekiant užtikrinti, kad Lietuva būtų priimta į NATO.

Gyvendamas Vilniuje, K. Rimša taip pat dirbo ir kitose kaimyninėse šalyse. Pvz., daugiau kaip trejus metus jis įgyvendino Latvijos valstybinio banko apsaugos darbuotojų mokymo programą. Pagal ją tebemokoma iki šių dienų.

Taip pat galima teigti, kad K. Rimša reišėsi žiniasklaidoje. Jis dalyvavo LTV laidoje, rašė straipsnius lietuviškiems laikraščiams. Tiesa, laikraštyje *Lietuvos aidas* spausdintas straipsnis apie baltarusių KGB kuriam laikui Kostą padarė Baltarusijoje nepageidaujamu asmeniu.

2011-ųjų gruodį Kostas grįžo į Kanadą ir toliau stengėsi išlikti nepastebėtas. Vis dėlto jis prisidėjo prie dviejų knygų (*Kanados žvalgyboje* ir *Teroro grėsmė*) leidybos, siekė išsaugoti „Camp X“ – SOE šnipų mokyklą Kanadoje, kur OSS (Centrinės žvalgybos agentūros pirmtakas) atliko savo pirmąsias treniruotes II Pasaulinio karo metu). K. Rimša taip pat dalyvauja Kanados karinės žvalgybos istorijos išsaugojimo projektuose ir toliau mėgsta keliauti.

(rašinys sutrumpintas, visą straipsnį apie Kostą Rimšą galite skaityti žurnale *Karys*, 2019. nr. 3)

Kanados įvykių apžvalga

G-7 PRANCŪZIJOJE

Rusijos veiksmai Ukrainoje ir kitose pasaulio dalyse neleidžia jai tapti visaverte Didžiojo septyneto (G7) partnere. Tai rugpjūčio 26 d. Prancūzijos mieste Biarritz per spaudos konferenciją, skirtą G7 susitikimo rezultatams, pareiškė Kanados ministeris pirmininkas Justin Trudeau. G7 – įtakingiausių išvystytos ekonomikos šalių susivienijimas, kuriam priklauso JAV, Vokietija, D.Britanija, Prancūzija, Japonija, Kanada ir Italija. Septyneto formato klubas veikė nuo 1976 iki 1997 metų. Prisijungus Rusijai, jis pradėtas vadinti Didžiuoju aštuonetu. 2014 metais dėl įvykių Ukrainoje Vakarų vals-

tybės nusprendė grįžti prie septyneto formato. Šio susitikimo metu buvo aptarti pasaulio ekonomikos reikalai, saugumo ir bendradarbiavimo temos. Daug dėmesio buvo skirta didelei nelaimei Pietų Amerikoje: ten liepsnoja vertingiausios pasaulyje Amazonijos sengirės. Susitikimo metu buvo nutarta Brazilijai skirti \$26 mln. (CDN) paramą gesinti gaisrams. Daugiau kaip 80,000 gaisro židinių gali sunaikinti žaliają Amazonijos dangą, sugeriančią didelius kiekius anglies dvideginio teršalų ir mažinančią pasauliui taršos poveikį. Kanada savo ruožtu paskyrė gaisrų gesinimui dar \$15 mln.

MAŽINAMA TARŠA

Populiarių *Sobeys* parduotuvių tinklas pasiryžo atsisakyti plastikinių maišelių prekėms iki 2020 sausio mėnesio pabaigos. Parduotuvės administracija tvirtina, kad, palaispniui atsisakius šių maišelių visose 255 *Sobeys* priklausančiose Kanados parduotuvėse, kasmet iš apyvartos bus pašalinama 225 mln. maišelių. Sprendimas palaispniui atsisakyti maišelių galioja visoms *Sobeys* priklausančioms parduotuvėms *FreshCo*, *Safeway*, *Foodland*,

IGA and *Rachelle Béry*. *Sobeys* parduotuvės tieks plastikinius tinklelius daržovėms, pagamintus iš perdirbtų vandens butelių. Tokiu keliu, atsisakant plastikinių maišelių ar mažinant jų pasiūlą, jau nuo seniau eina ir kitos didelės prekybos įmonės kaip *Whole Foods*, *Loblaws Companies Limited* ir kitos. Prince Edward Island provincija – pirmoji Kanadoje, visiškai ir visur uždraudusi naudoti šiuos maišelius. Draudimas įsigaliojo nuo liepos 1 d.

IMIGRACIJOS SISTEMA TVARKINGA

Pasaulinės ekonominio bendradarbiavimo ir raidos organizacijos OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) įvertinimu, Kanados ekonominės imigracijos sistemos darbininkų atrankos ir priėmimo metodai veikia tvarkingai. Tačiau pranešime taip pat pateikti pasiūlymai ekonominiam stabilumui užtikrinti. Atrankos eigoje yra trūkumų, pvz., nepastebint politinės manipuliacijos arba nepripažįstant pa-

kankamai užsienio profesinių kvalifikacijų. Kanada kasmet priima apie 85,000 ekonominių imigrantų. Šiuo metu Kvebeke svarstomas priimamų imigrantų skaičiaus mažinimas, šis klausimas taip pat iškils, ruošiantis federaciniams rinkimams. Politikai nesutaria dėl to skaičiaus tinkamumo, o jų vertinimai kartais priklauso nuo statistikos apie naujų ateivių sėkmingą prisitaikymą prie gyvenimo Kanadoje.

IŠKALBINGI NUOTEKŲ TYRIMAI

Kanados valstybinė statistikos agentūra po 12 mėnesių trukusio tyrimo pateikė duomenis apie 5 didžiausių Kanados miestų Halifax, Montrealio, Toronto, Edmontono, Vankuverio nutekamojo vandens tyrimus. Vienerius metus buvo tiriami kanapių, metamfetamino, kokaino pėdsakai šių miestų nutekamuosiuose vandenyse, siekiant nustatyti narkotinių medžiagų pasirinkimą ir vartojimo kiekį. Pirmojo bandomojo tyrimo išvados rodo, kad kanapes ir jų gaminius labiausiai pamė-

go Halifax gyventojai, antroje ir trečioje vietoje Montrealis ir Torontas, mažesni kanapių pėdsakai Vankuverio ir Edmontono vandenyse. Tyrimas taip pat parodė, kad kanapes mažiau populiarios Vakarų miestuose, bet Vankuveryje ir Edmontone dažniau renkamasi metamfetaminą. Tyrėjai taip pat pastebėjo, kad atitinkamo sezono metu narkotinių medžiagų vartojimas keičiasi: padidėja ar mažėja. Tokie tyrimai įgalina nustatyti ir koks kiekis kanapių vartotojams tiekiamas nelegaliai.

Parengta pagal Kanados spaudą

AIRIJA

Lietuviška šeimų sporto šventė Airijoje

Rugpjūčio 4 dieną Nacionaliniame Airijos sporto centre Dubline vyko pirmoji lietuviška šeimų sporto šventė. Pasaulio lietuvių metams skirtas renginys subūrė visos Airijos ir visų amžiaus grupių lietuvius.

Beveik tūkstantis renginio dalyvių galėjo išbandyti jėgas 24 rungtyse – šuolyje į aukštį, bėgime, virvės traukime, badmintone, šaudyme ir daugelyje kitų. Už surinktus taškus dalyviams buvo skiriami prizai, kuriuos įsteigė Lietuvos olimpinis fondas ir Užsienio reikalų ministerija. Šventės metu taip pat vyko

Airijos lietuvių krepšinio ir futbolo turnyrai.

Šventės atidarymo metu Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktoriaus pavaduotoja Lina Žukauskaitė ir Lietuvos olimpinio fondo direktorius Mantas Marcinkevičius pabrėžė, kad visi mes esame viena tauta, nesvarbu, kur begyventume.

Renginio metu organizacija „Airijos lietuviams rūpi“ rinko lėšas onkologinėmis ligomis sergantiems Lietuvos vaikams. Po sporto rungtių vyko koncertas.

Lietuvos ambasada už aktyvią veiklą stiprinant Lietuvos ir užsienyje gyvenančių lietuvių ryšius šventės metu įteiktas pirmasis Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento įsteigtas apdovanojimas – „Didžioji vienybės trispalvė“.

Inf.

Sporto šventę pradeda eitynės su Lietuvos vėliava

Varžybų akimirka

JAV

„Neringos“ 50-mečio šventės

Linksma ir spalvinga šiemetinė vasara „Neringos“ stovykloje Vermonte. JAV birželio 28-30 dienomis pabaigoje beveik pusantro šimto susirinkusių stovyklos steigėjų, vadovų, buvusių ir dabartinių stovyklautojų paminėjo

„Neringos“ įsteigimo 50-metį ir paskelbė lėšų rinkliavos vąjį „Neringa 100“, kad *NeringaCa-*

mp Inc., galėtų nupirkti stovyklavietę iš jos steigėjų Šv. Mergelės Marijos Nekalto prasidėjimo vargdienų seserų vienuolijos ir tęsti jos veiklą. Vajaus organizatoriai pasiryžo per trejus metus surinkti reikiamą sumą – \$1,000,000.

Rugpjūčio 30 – rugsėjo 2 dienomis „Neringa“ pratęsė 50-mečio minėjimą, surengusi „Retro“ gimtadienio šventę. Į ją buvo pakviesti visi, bet ypač buvo laukiami 1970-ųjų ir 80-ųjų metų buvę vadovai ir stovyklautojai. Gimtadienio šventė puiki proga atsinaujinti, atšvęsti „Neringos“ 50-metį drauge su senais pažįstamais, pasvarstyti apie stovyklos ateitį.

Inf.

Šventės dalyviai nuotaikingai šoka po iškilmingos vakarienės Ntr. Tomo Liogio

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SAŠKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.60%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.35%
	Nekiln. turto 5 metų 3.85%
INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 1.00%	Kintančios 0.75%
180 dienų indėliai 1.00%	1 m. term. indėliai 2.30%
1 m. term. indėliai 2.30%	2 m. term. indėliai 2.45%
2 m. term. indėliai 2.45%	3 m. term. indėliai 2.65%
3 m. term. indėliai 2.65%	4 m. term. indėliai 2.80%
4 m. term. indėliai 2.80%	5 m. term. indėliai 3.00%
5 m. term. indėliai 3.00%	

AKTYVAI VIRŠ 140 MILIJONŲ DOLERIŲ

2018 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms **12%**

Įskaitant

TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų skolininkams **6%**

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos DICO iki \$250,000.00 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Šventė „Neringos“ vaikų stovykloje

HAMILTONAS, ON

• **A.a. MARIJAI BORUSIENEI** mirus, užjausdami dukras Romą (Alan), Donna (Michael), sūnų Algį, jų šeimas ir artimuosius, „Pagalbai Lietuvos vaikams“ aukėjo: po \$100 – L. Kriaučiūnienė, K.J. Zanon; \$50 -E. Tarvydienė; po \$20 - A. Armonienė, V. Bakšienė, R. Bartninkienė, A. Gailienė, E. Gudinskienė, F.M. Gudinskai, A. Jusys, S. Kareckas, L.N. Lattanzi, E. Lukavičienė, N.H. Otto, A.F. Pietrantonio, R. Povilauskas, A. Sakalaitė, A. Stanaitienė, I. Vasiliauskienė.

• **A.a. ROMUI PAULĖNUI** mirus, užjausdami sūnus Andrių (Gabriela), Luką, dukrą Kariną (Cory), seserį Žibutę (Vaidotas) Vaičiūnienę, jų šeimas, gimines ir artimuosius, „Pagalbai Lietuvos vaikams“ aukėjo: \$30 – Danutė ir Eugenija Beržaičiai; po \$25 - L. Bradūnienė, F.M. Gudinskai; \$20 – E. Gudinskienė.

TIFF 2019 IS HERE

The 44th annual Toronto International Film Festival rolls out the red carpet for another year of stars, screenings, and celebrations

Tomas TRUSSOW

One of the biggest parties in Toronto returns for another round of prestige and glamour as the Toronto International Film Festival brings celebrities and filmmakers from far and wide to the busy streets and theatres of Ontario's bustling capital. Unfortunately for the Canadian-Lithuanian community, no Lithuanian-language film has been selected to screen at this year's festival, after the likes of Eglė Vertelytė's *Miracle* and Marija Kavtaradzė's *Summer Survivors* from years past; however, a Lithuanian co-produced and edited film will make its rounds for those interested in a terrifying glimpse from the distant

Festivalio atidarymo iškilmė Toronte

past. Ukrainian director Sergei Loznitsa returns to Toronto with his latest documentary *State Funeral*, which showcases rare archival footage of Joseph Stalin's lavish funeral in March of 1953. Put together by Lithuanian editor Danielius Kokanauskis—a frequent collaborator with Loznitsa, who also edited Giedrė Žickytė's documentary *Master and Tatyana*—Loznitsa's film promises "to bring the spectator inside this experience not as an impartial observer of a historical event or an admirer of rare archival footage, but as a participant and a witness of a grandiose, terrifying and grotesque spectacle, revealing the essence of a tyrannical regime."

As always, Canadian filmmaking remains well-represented this year, with films that touch

on relevant topics like political activism (*American Woman*), social alienation (*Anne at 13,000 ft*), traumatic homecomings (*Clifton Hill*), Indigenous healthcare (*Jordan River Anderson, The Messenger*) and environmental racism (*There's Something in the Water*). Award-winning features from other festivals are also scheduled to screen, including Berlin's Golden Bear winner *Synonyms*, about an Israeli man's struggle to assimilate into French society, and Cannes Palme d'Or recipient *Parasite*, a South Korean crowd-pleaser about a working-class family's plan to infiltrate an affluent household. Other films of note include *The Painted Bird*, which is based on Polish author Jerzy Kosciński's 1965 Holocaust novel; *A Beautiful Day in the Neighborhood*, featuring acclaimed actor Tom Hanks in the role of late children's entertainer Mr. Fred Rogers; *A Hidden Life* from master filmmaker Terrence Malick, which tells the true story of a pious Austrian farmer who becomes a conscientious objector; *Harriet*, a biopic about the iconic American abolitionist Harriet Tubman; and *Jojo Rabbit*, a comedic wartime satire about a boy whose imaginary best friend is none other than Adolf Hitler himself.

Comedies or dramas, documentaries or experimental shorts, this year's TIFF is certainly not lacking in variety. Though Lithuania is sadly not directly represented this year, with films from 84 other countries and regions around the world, there should still be a reason for everyone to step out and celebrate the great diversity in cinema coming to Toronto this month.

The Toronto International Film Festival runs from September 5th to the 15th. To purchase tickets and see a complete listing of films, visit tiff.net.

Kūrybingi dailininko dešimtmečiai

Dail. S.Eidrigevičius

Liepos 24-ąją Lenkijoje gyvenančiam lietuvių dailės meistrui S.Eidrigevičiui sukako 70 metų. Jubiliejinę kūrybos apžvalginę parodą kūrėjas šį kartą pristato ne Lietuvoje ar Lenkijoje, o Japonijoje. Musašino meno universiteto muziejuje rugsėjo pradžioje bus atidaryta didžiulė S.Eidrigevičiaus paroda „Paveikslai – atminties vaizdiniai“, kurią lydės 400 puslapių katalogas. Ši paroda skirta Lenkijos ir Japonijos diplomatinė santykių šimtmečiui. Tai ir senoji fotografija, ir temperos miniatiūros, ir ekslibrisai. Dar – piešiniai, koliažai, pastelės, plakatų projektai, kaukės, iliustracijos vaikų knygoms.

Stasys Eidrigevičius gimė 1949 m. Mediniškiuose, Panevėžio apskrityje. Baigęs mokslus Lietuvos dailės institute, jau 1980 m. iškeliavo į Lenkiją, Varšuvą. Tačiau Lietuvos nepamiršo ir čia visuomet aktyviai rengė parodas. S. Eidrigevičius – Lietuvos vardą garsinantis menininkas, kuriuo nesunku didžiutis: įvertintas gar-

S.Eidrigevičiaus piešinys

bės medaliais Lenkijoje, Japonijoje, valstybine premija – Lietuvoje. Kūrėjo darbai daugeliui atpažįstami iš vaikystės – S. Eidrigevičius iliustravo daugiau nei 40 vaikiškų knygų, tokių kaip Vytautės Žilinskaitės *Robotas ir peteliškė* ar E. T. A. Hofmano *Aukso puodas ir kitos istorijos*. Pasaulyje populiarūs S. Eidrigevičiaus knygzėnkliai, plakatai, miniatiūros, kurių centre – dažnai vienas, liūdesį ir susitelkimą, dramatiškas vidines būsenas atveriantys vaizdai.

Panevėžyje, buvusiam kino centro "Garsas" pastate, kuriamas S. Eidrigevičiaus menų centras. **Inf.**

RCU
CREDIT UNION

PRISIKĖLIMO KREDITO UNIJA

Mūsų tikslas ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400

www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų "cashable"	1.75%
1 metų	2.30%
2 metų	2.45%
3 metų	2.65%
4 metų	2.80%
5 metų	3.00%

RRSP, RRIF pensijų fondai

TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	1.25%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.25%
1 metų	2.30%
2 metų	2.45%
3 metų	2.65%
4 metų	2.80%
5 metų	3.00%

SUTEIKIAME

- **CMHC APDRAUSTAS** nekilnojamojo turto paskolas
- **KOMERCINES** nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS

3 Resurrection Road
Toronto, ON M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

Darbo laikas:

Pirm., antr., treč. 9:30 - 4:00
Ketvirtadieniai 9:30 - 8:00
Penktadieniai 9:30 - 7:00
Šeštadieniai 9:00 - 1:00
Sekmdieniais 8:30 - 12:30

ANAPILYJE

2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3
Tel. 905-566-0006

Darbo laikas:

Ketvirtadieniai 12:00 - 7:00
Sekmdieniais 9:30 - 12:30

YPATINGAS PASIŪLYMAS

RCU BŪSTO PASKOLA

1.99% 1 metams

2.50% 1 metams

uždara su nekintančiu
nuošiūčiu CMHC
drausta

uždara su
nekintančiu
nuošiūčiu

- Taikoma tik naujoms nekilnojamojo turto paskoloms
- Dėl tikslesnės informacijos susisiekite su mumis

* Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu.

GIC

PASIŪLYMAS GALIOJA IR
TFSA, RRSP ir RRIF
investicijoms

1 metams **2.50%**

TIK NAUJIEMS ĮNAŠAMS

INDĖLIAI APDRAUSTI
IKI \$250,000

* Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu.

Waterside
DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3

Patogus ir nemokamas mašinų pastatymas

www.watersidedental.ca Tel. 905-271-7171

Nepamirštama studentų vasara Lietuvoje

Romena ČIŪTIENĖ

Ši vasara devyniems lietuvių išsiviečių studentams iš JAV ir Kanados buvo nepaprasta. Jie penkias savaites stažavosi Lietuvoje pagal programą „Lietuvių išsiviečių studentų stažuotė“ (LISS), kurią įgyvendina JAV lietuvių bendruomenė. Ši programa suteikia studentams galimybę stažotis pagal savo studijų kryptį ir ateities karjeros poreikius. Studentai taip pat ženkliai patobulina lietuvių kalbos žinias ir susipažįsta su Lietuvos kasdieniniu bei kultūrinio gyvenimu, šiose srityse vykstančiais pokyčiais.

LISS programos vadovė Romena Čiūtienė tvirtina, kad programos dalyviai, sėkmingai užbaigę stažuotę, ne tik gali savo gyvenimo aprašymą papildyti darbo Lietuvoje patirtimi, bet ir gauna universitetinių įskaitų, nes JAV lietuvių bendruomenė bendradarbiauja su Lietuvos universitetais: nuo 2010 m. – su Vytauto Didžiojo universitetu, 2017 m. – su Vilniaus universitetu ir Vilniaus Gedimino technikos universitetu.

Į šią stažuotę atvyko 9 motyvuoti pasaulio lietuviai iš JAV ir Kanados. Studentai darbavosi valstybinėje Vilniaus universitetinėje ligoninėje, Lietuvos statistikos departamente, WEST UC, UAB „Etronika“, VŠĮ „Baltijos aplinkos forumas“, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninėje. Kiekvienam studentui darbo (stažuotės) vieta buvo renkama pagal jo būsimą specialybę, atsižvelgiant ir į studento pageidavimus, ir į tai, kokias akademinės žinias studentai jau turi įgiję savo universitete. „LISS programa yra labai vertinga gyvenimo patirtis. Visų pirma tu gauni naudingos patirties pagal savo studijų kryptį, kas yra nepaprastai svarbu prieš pradėdant profesinę karjerą. Be to, tai yra tarptautinė darbo patirtis, kuri priverčia tave išeiti iš komforto zonos. Tai yra skirtinga darbo aplinka su skirtingais siekais ir tikslais. Ji praturtina tavo požiūrį ir darbo esmę. LISS programa viršijo mano lūkesčius tiek dėl darbo stažuotės, tiek dėl kultūrinės veiklos kokybės“, – sako LISS programos dalyvis iš Kanados Lukas Janowicz.

Stažuotė buvo intensyvi – po darbo valandų studentai dalyvaudavo susitikimuose su žinomais Lietuvos politikais, mokslo ir kultūros lyderiais, lankėsi ekskursijose ir dalyvavo viešuosiuose renginiuose. Ši vasara Lietuvos istorijoje buvo ypatinga: liepos 15 d. vyko prezidento Gitano Nausėdos prisaiškinimas. LISS dalyviai gavo išskirtinę progą sudalyvauti istoriniame renginyje – buvo pakviesti stebėti šią iškilnę Seimo rūmuose. O kur dar susitikimai ir diskusijos įvairiausiomis temomis su Seimo pirmininku Viktoru Pranckiečiu, Seimo nariu Žygimantu Pavilioniu, JAV ambasadorės pavaduotoju Marcus Micheli ir įkvepiantis vakaras su URM Užsienio lietuvių departamento direktoriumi Marijumi Gudynu.

LISS dalyviai taip pat lankėsi dviejose Lietuvos kariuomenės kariniuose daliniuose (dalyvavo ir laimėjo bendrame krepšinio turnyre su privalomosios tarnybos kariais!), žygiavo daug ištermės pareikalavusiame žygyje pelkėmis, taip susipažindami su išskirtine Lietuvos gamta, kurios nerasis turistiniuose maršrutuose.

„Vizitas Vaidoto batalione buvo tikrai

įdomi patirtis, kurią rekomenduočiau bet kam, kas domisi Lietuvos saugumu. Karinis dalinys ir jo vidaus tvarka darė didelį įspūdį. Kariškiai supažindino mus su karinio gyvenimo kasdienybe ir buitimi. Tiesą sakant, patirtis buvo gana įkvepianti. Jie netgi privertė mane pagalvoti apie kariškio karjerą ateityje. Esu labai dėkingas Lietuvos kariams už šią galimybę“, – sako LISS programos dalyvis Daniel Kwiatkowski iš Ilinojaus valstijos.

Jaunuoliai taip pat patyrė senovės lietuvių pirties malonumus, sužinojo apie pirties tradicijas, išmoko rišti ir naudotis skirtingomis vantų rūšimis. Kaip teigė daugelis, tai buvo geriausia bandyta pirtis per visą gyvenimą!

Savaitgaliai buvo gausūs išvykomis – aplankyta Kuršių Nerija, kur pusryčių metu Neringos meras Darius Jasaitis papasakojo apie Nidą ir jos istoriją, o Seimo narys Antanas Vinkus dovanavo pasiplaukiojamą jachtą, dalyvauta Gyvosios archeologijos festivalyje Kernavėje, Pasaulio lietuvių ir aktyvaus Kauno jaunimo susitikime, susipažinta su Kaunu, taip pat lankytasi Trakuose. Programos pabaigą vainikavo vaizdingas skrydis oro balionu virš Trakų ir Vilniaus apylinkių. Po tiek drauge patirtų įspūdžių, LISS komanda tapo tarsi šeima, išsiskirti buvo labai sunku, todėl buvo organizuotos net kelios atsiveikimo vakarienės. Į pirmąją iš jų, kaip padėkos ženklą, LISS studentai kvietė programos vadovę ir vaišino savo ruožtais lietuviškais patiekalais (puikiais kulinarijais gebėjimais nustebino net patys save!), o antroji, triukšmingoji buvo organizuota LISS programos – joje lankėsi ir dainomis bei šokiais dalinosi tikras Pasaulio lietuvis Jurgis Didžiulis.

„Dalyvavimas LISS programoje ir praleistos penkios mano vasaros savaitės Vilniuje, Lietuvoje, buvo nepaprasta kelionė, pilna profesinės patirties, susitikimų su Lietuvos vadovais ir nuostabių gražių šalies vaizdų. Kasdien stažavausi aplinkos apsaugos agentūroje VŠĮ *Baltijos aplinkos forumas*, taip dar pagilindama savo susidomėjimą ir aistrą natūralios gamtos išsaugojimui. Stažuotė suteikė neįtikėtinas galimybes stebėti ir dalyvauti retų paukščių išsaugojimo projekte. Vakarai ir savaitgaliai buvo praleisti, siekiant kuo daugiau sužinoti apie Lietuvą ir jos kultūrą. LISS programos dėka aš supratau, kad Lietuva siūlo daug daugiau galimybių negu aš lig šiol galvojau“, – sako LISS 2019 programos dalyvė Daria Pachucka iš Los Angeles.

„Nors Lietuvos pažanga labai motyvuoja, aš suprantu, kad be LISS programos nebūčiau galėjęs visa tai pamatyti ir suprasti. Būvimas LISS programoje yra didelė laimė, kuri suteikia studentams galimybę dalyvauti daugelyje skirtingų renginių ir susitikimų, kas be programos nebūtų įmanoma. Įvairūs mokslo institutai, susitikimai su politikais ir rekreacinės veiklos, kuriose dalyvavo studentai, buvo neįkainojama patirtis, kurios nekeisčiau į nieką. Ypatingai aktyvi buvo ir LISS vadovybė, kuri užtikrina, kad kiekvienas programos dalyvis gautų vertingą ir individualiai specifinę darbo patirtį. Tokios įtraukiančios darbo stažuotės ir gerai suplanuotos kultūrinės programos derinys yra būtent tai, kas daro LISS išskirtiniu projektu“, – apibendrina

LISS programos dalyviai Vilniaus universiteto atidarymo renginyje

LISS programos dalyviai su prezidentu G. Nausėda ir jo žmona

LISS programos dalyviai Vaidoto batalione ir (ntr. žemiau) Baltijos pajūryje

LISS dalyvis Tomas Vyšniauskas iš Kalifornijos.

Visų LISS programos organizatorių ir dalyvių vardu nuoširdžiai dėkojame pagrindiniams LISS programos rėmėjams – Lietuvių fondui ir Kazickų šeimos fondui, be kurių ši programa negalėtų vykti.

Naujienas apie LISS sekite <https://www.facebook.com/LISSinternships> ir Instagram @liss_summer_in_lithuania.

“Karalių pasaka” jau kuriama

Filadelfijoje – XVI Šiaurės Amerikos tautinių šokių šventė 2020 m. liepos 3-5 d.d.

Būsimo šokių šventės “Karalių pasaka” scenarijaus autorius – profesorius, humanitarinių mokslų daktaras, LMA Klaipėdos fakultetų šokio katedros vedėjas Vidmantas Mačiulskis. Šventės meno vadovas - šio scenarijaus bendraautorius. Šventę režisuos Vytautas Čuplinskas. Tikriausiai, daugelis iki šiol dar prisimena jo režisuotą 2012 m. Dainų šventę Čikagoje. Šventės choreografai: Romas Jonušonis, Toronto “Gintaro” meno vadovas, XIV šokių šventės Bostone meno vadovas, šokio magistrė, “Grandies” ansamblio mokytoja Vitalija Ivinskis, Klyvlando “Švyturio” mokytojas Eimantas Žukauskas, “Grandies” ansamblio ilgametė šokėja ir mokytoja Elena Maurukienė, Klyvlando “Švyturio” meno va-

dovė, poetė Aušrinė Širvinskienė. Komandoje yra ir jaunas bei labai perspektyvus “Grandies” ansamblio šokėjas ir mokytojas Tadas Varanecas, kuriantis vieną iš šventės šokių.

Rugpjūčio 11-18 dienomis “Dainavos” stovykloje vyko šokių mokytojų kursai, kuriuose buvo pristatytas ir aptartas šventės repertuaras bei kiti svarbūs ruošos klausimai. Kursų metu XVI Tautinių šokių šventės kūrybinė grupė supažindino ketinančių dalyvauti tautinių šokių grupių mokytojus ir grupių atstovus su šventės repertuaru, pristatė šokius. Kursuose “Dainavoje” dalyvavo svečias iš Lietuvos, XVI Šokių šventės scenarijaus bendraautorius, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Klaipėdos fakulteto šokio katedros vedėjas, profesorius Vidmantas Mačiulskis. **Inf.**

R.Grybausko ntr. dalis šokių kursų dalyvių iš Kanados: (stovi iš k.) R. Jonušonis, V. Zenkevičienė, L. Vaškevičienė, neatpažinta, R.Karasiejienė, K.Deksnyš, L. Kairys, D. Sonda, V.Kairienė, L. Kairys, J. Zlatkuvienė, J.Zlatkutė; pirmoje eilėje atsiklaupę iš kairės neatpažintas ir M.Zenkevičius. (Nuotraukoje nėra R. ir M. Yčū, V. Yčaitės-Watt, L. Kaminskienės, R. Kaminskaitės, D.Nausėdo, atstovų iš Montrealio)

Kviečia “Atžalynas”

Seminaro užsiėmimuose dalyvavo ir Kanados atskirų šokių grupių atstovai – mokytojai bei šokėjai: Montrealio “Gintaro”, Toronto “Gintaro”, Hamiltono “Gyvataro”, Kalgario “Kleavelio”, Toronto “Atžalyno” atstovai. Grįžusi į Torontą, Toronto „Atžalyno“ narė **LORETA VAŠKEVIČIENĖ** pasidalino savo išpūdžiais iš šokių seminaro “Dainavoje”:

– Seminaras buvo labai naudingas, jame susipažinome su būsimo šventės šokiais ir visa programa, pabendravome su kitų šokių vienetų vadovais, mokytojais ir šokėjais.

Mes, atžalyniečiai, domėjomės mūsų grupei tinkama programos dalimi, t.y., šokiais vyresniesiems ir pagyvenusiems, nes jaunimo grupės neturime. Išmokome įdomių šokių „Taukšt pataukšt“, “Gumbinė”, “Steponėlio patrepšelis”, “Kalatinis” ir kitų žingsnelius. Aš

su Dariu Sonda, kitu „Atžalyno“ atstovu dalyvaujaunčiu kursuose, žavėjomės V. Mačiulskio choreografija.

Labai tikimės, kad artėjanti 2020 metų šokių šventė Filadelfijoje paskatins atgaivinti mūsų, Toronto “Atžalyno,” veiklą. Jau pavasarį pradėjome pirmąsias repeticijas kartu su prityrusiu vadovu Ichtiantru Urniežiumi. Skatina ir tai, kad sulaukėme padrąšinimų iš šventės kūrybinės grupės bei LTSI valdybos narių. Malonu žinoti, kad šventės rengėjai kviečia visus kolektyvus norinčius šventėje dalyvauti – su pilnu rateliu ar ne.

Todėl norime pakviesti visus buvusius atžalyniečius ir naujus, kurie norėtų įsijungti į smagią draugišką šokėjų grupę, dalyvauti šokių šventėje Filadelfijoje, ir visai nesvarbu, ar esate šokės, ar ne.

Special Offer!
2.50%
1 metų GIC*

2.55%
with
Bonus Code
“RUGPJŪTIS”

*Promotion applies to new deposits coming from other financial institutions only. Not eligible for Parama's Member Profit Sharing program. Bonus offer available for a limited time and GIC promotional rate may change at any time. Deposits are automatically insured by the Financial Services Regulatory Authority (FSRA), formerly the Deposit Insurance Corporation of Ontario (DICO) to a maximum of \$250,000.

TAUPOMOJI SĄSKAITA

RRSP ir RRIF
PENSIJŲ FONDAI
RESP (Mokslų taupomoji sąskaita)
TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.50%
1 metų	2.30%
2 metų	2.40%
3 metų	2.50%
4 metų	2.60%
5 metų	2.70%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	4.20%
5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų	3.70%
1 metų pastovių palūkanų, atviras	3.70%
1 metų	3.50%
2 metų	3.60%
3 metų	3.70%
4 metų	3.80%
5 metų	3.90%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

INVESTICINĖ SĄSKAITA

GIC INDĖLIAI
(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų	2.30%
2 metų	2.40%
3 metų	2.50%
4 metų	2.60%
5 metų	2.70%
1 metų iškeičiamas	1.75%
1 metų JAV dolerių	1.25%

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU **4.60%** ir aukščiau

PARAMA

www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- leškiniai dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

Naujienos apie Lietuvą ir lietuvius, lietuviškų organizacijų skelbimai mūsų tinklalapyje
www.tevzib.com

Kultūrinio meno ir tautinių šokių grupė „Atžalynas“

**KVIEČIA BUVUSIUS ŠOKĖJUS,
NAUJUS NARIUS ir
VISUS NORINČIUS ŠOKTI**

Repeticijos vyks **pirmadieniais 7 v. v. nuo rugsėjo 9 d.**
Toronto Lietuvių Namuose
1573 Bloor Street West, Toronte

Ruošiamės dalyvauti
Šiaurės Amerikos XVI Lietuvių Tautinių Šokių Šventėje,
kuri įvyks Filadelfijoje 2020 m. liepos 3-5 dienomis

Dėl papildomos
informacijos,
kreipkitės į Darių
+1 416 769 0671

TorontoAtzalynas@gmail.com

Istorikas ir publicistas Algimantas Liekis

2019 m. rugpjūčio 13 d., eidamas 76-uosius metus, mirė Lietuvos patriotas, žurnalistas ir publicistas, knygų apie Lietuvos valstybės raidą autorius, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos narys istorikas Algimantas Liekis

Algimantas Liekis gimė 1943 m. spalio 16 d. Stoikačiuose (Žygaičių valsčiuje., Tauragės apskrityje), 1966 m. baigė Kauno politechnikos institutą. Algimantas 1968-1984 metais dirbo *Mokslo ir technikos, Sparnų ir Statybos ir architektūros* žurnalų skyriaus vedėju ir jų vyr.redaktoriumi; 1982 m. apgynė istorijos mokslų kandidato (dabar daktaro) disertaciją. 1984-1991 m. Istorijos instituto Mokslo ir technikos teorijos skyriaus vedėjas ir tęstinių leidinių *Lietuvos mokslas* 1990-1997 m. iniciatorius ir leidėjas, nuo 1997 m. – atkurto jo iniciatyva – *Lietuvių tauta* (1907-1936) leidėjas ir vyr. redaktorius; 1996-2003 m. dėstė Vilniaus universitete Komunikacijos fakultete, nuo 2003 m. – Tarptautiniame žinių vadybos ir ekono-

A.a. Algimantas Liekis (1943-2019)

mikos centre, nuo 1997 m. dar ir VGTU, nuo 2002 m. VGTU Mokslotyros centro direktorius, docentas (2003), profesorius. Stažavosi Amerikos universitetuose 1993, 1995, 1998, 2001 metais. Parašė, sudarė ir išleido knygas: *Lietuvos šaulių sąjungos istorija* (Jonas Matusas, sudar. A.Liekis) (1992); *Šauliškumas, tautiškumas ir Lietuvos nepriklausomybė* (aut. ir sud., 1993); *Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas*

1943-1993 (aut. ir sud., 1993); *Nenugalėtoji Lietuva* (6 t. 1996-2002 t. 2,3,4 (sud.), t.1, 5 (autorius); *LKP agonijos kronika* (2 t. 1996-1997); *Lietuvos sienų raida* (2 t., 1996-1997; 1 t. sud. 2-jo autorius ir bendrautorius); *Lietuvos Respublikos prezidentai* (1995-1997). Darbštaus istoriko ir žodžio meistro parengtų ir parašytų leidinių sąrašas ilgas.

Istoriko Algimanto Liekio visa kūrybinė rašytojo, mokslininko ir žurnalisto veikla yra persunkta rūpesčiu ir nerimu dėl mūsų Tautos ir jos valstybingumo likimo ir išlikimo globalizacijos audrų pagairėje. Kaip tik šia tema jis parašė per 40 monografijų, sudarė per 60 knygų ir paskelbė viešojoje spaudoje daugiau negu 1500 straipsnių. Sunku net įsivaizduoti, kad vienas žmogus gali tiek nuveikti, savo nenuilstančia kūrybine veikla atlikti tokį žygdarbį. Tai dar kartą patvirtina, kad kūrybingas ir darbštus lietuvis titaniškai daug gali padaryti.

Ilsėkis ramybėje mielas ir darbštus LIETUVI, PATRIOTE! Tegul Lietuvos žemė visada bus rami, o Dangus virš Tavo žemės kauburėlio visada taikus.

**Prof. Ona Voverienė ir Tavo amžininkai,
Vilnius, 2019.08.16**

LABDAROS ŽINIOS

Birželio 18-tą dieną įvykęs Labdaros Direktorių tarybos susirinkimas aptarė einamuosius reikalus, iš klausė ataskaitas ir pranešimus. Susirinkime aptarti gyventojų slaugos reikalai, santchnikos klausimai, patvirtintas keistinių virtuvės įrengimų biudžetas.

• Medicinos personalo iškviatimo sistemos ir trečiojo slaugos namų aukšto kilimų pakeitimo darbai vyksta pagal užsibrėžtą planą. Sėkmingai įvertinus informacinių technologijų sistemą, ruošiamasi jos atnaujinimui.

• Pasidžiaugta besikeičiančia

„Labdaros“ aplinka, tvarkomais gėlynais ir neseniai įsigytais suoliukais bei kėdėmis gyventojų poilsiui lauke.

• Kaip ir visada, susirinkime buvo išklaustyta slaugos namų vadybininko Robert Berg ataskaita.

Pavasarij pristatytame biudže-

te Ontario provincijos vyriausybė paskelbė keletą pakeitimų, nuo kurių priklausys ilgalaikė parama slaugos namams ir 2019 metų padidinta finansinė parama.

Šie pakeitimai ir padidinta finansinė parama padarė neigiamą finansinį poveikį ne tik patiems slaugos namams, bet ir jų gebėjimui užtikrinti puikią tiesioginę slaugą bei paslaugas jų gyventojams.

Nuo pat atidarymo laikų „Labdara“ kiekvienais metais gaudavo \$65,700 priemonę už struktūros atitikmenį (*structural compliance premium*). Nuo 2019 metų rugpjūčio 1 d. šis mokeskis buvo panaikintas. Jis buvo skiriamas kompensuoti slaugos namams, pastatytiems pagal naują A standartą. Tai buvo dalis paskolos (mortgage), paimtos pastatyti naujus namus.

2018 m. gruodžio 31-os dienos duomenimis likusi slaugos namų paskola yra \$4,248,966. Metinis paskolos mokestis – \$658,748.

• Šalia aukščiau išvardinto finansinio pakeitimo vyriausybė paskelbė, kad finansinė parama 2019 metais padidės 1%. Šis paramos padidėjimas nėra pakankamas, kad padengtų didėjančias slaugos namų išlaidas. Personalo atlyginimas ir priemokos (*benefits*), kurie sudaro 76% visų einamųjų išlaidų, išaugo beveik iki 2%. Kitos kasdieninės slaugos namų išlaidos (vanduo, elektra, maistas, įvairios priemonės) padidėjo daugiau nei 2%.

• Tam, kad užtikrintume finansinį slaugos namų gyvavimą, privalėsime imtis tam tikrų veiksmų. Pirmiausia, teks suderinti išlaidas su naujuoju

finansavimu ir užtikrinti, kad slaugos namai toliau gyvuotų be skolų.

Nepaisant biudžeto pasikeitimo, atidžiai sekdami išlaidas ir slaugos namų finansinę padėtį, kaip ir iki šiol, sugebėsime išlaikyti neprikaištingą ligonių slaugą. Pakitusia slaugos namų finansine padėtimi turėsime nuolat rūpintis.

• „Labdaros“ administracija ir Direktorių taryba nuoširdžiai dėkoja bendruomenės organizacijoms, pavieniams asmenims, visiems, dosniai aukojusiems praėjusiais ir ankstesniais metais.

Kaip ir visada, bet ypač dabar aukos yra nepaprastai reikalingos padėti slaugos namuose išlaikyti neprikaištingą gyventojų priežiūrą, užtikrinti, kad gyventojų slaugos kokybė nenukentėtų. **Inf.**

Ambasadoriaus taurės turnyras

Sportas

Lietuvos ambasada Vašingtone kartu su Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga (ŠALFASS) kviečia į kasmetinį, jau 16-ąjį kartą rengiamą, Ambasadoriaus taurės krepšinio turnyrą. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos seimas 2019 metus yra paskelbęs Pasaulio lietuvių

metais, šių metų krepšinio varžybos yra skiriamos viso Pasaulio lietuviams, išreikšiant padėką Pasaulio lietuvių bendruomenei, o ypač JAV lietuviams, už jų indėlį atkuriant Lietuvos nepriklausomybę ir stiprinant mūsų valstybę. Ambasadoriaus taurės krepšinio turnyras tęsia gražią lietuviško krepšinio tradiciją ir skatina JAV lietuvių, gyvenančių skirtinguose miestuose, bendravimą, stiprina transatlantinius ryšius bei Lietuvos strateginę partnerystę su Amerika – turnyre kviečiamos dalyvauti JAV institucijų krepšinio komandos, taip pat Vašingtone reziduojantys diplomatai. Krepšinio turnyro organizavimą remia Lietuvių fondas, Užsienio reikalų ministerija, JAV lietuvių bendruomenė ir Lietuvos Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas.

Ambasadoriaus taurės

krepšinio turnyras vyks spalio 19 d., šeštadienį, Vašingtone, šalia Lietuvos ambasados, adresu Columbia Heights Educational Campus, 3101 16th Street NW, Washington, DC 20010. Krepšinio turnyro pradžia – 8.30 v.r. Po krepšinio varžybų Lietuvos ambasadoje Vašingtone vyks iškilmingas visų turnyro dalyvių pagerbimas ir nugalėtojų apdovanojimas. Krepšinio komandų registracija vyksta iki spalio 5 d. el. paštu: rytu-pakrante@yahoo.com arba telefonu 203-895-7147. Komandos registracijos mokestis – 400 JAV dolerių. Visos lėšos bus skiriamos turnyro organizavimo išlaidoms padengti. Dėl papildomos informacijos maloniai prašome kreiptis el. paštu adas.kubilius@urm.lt arba telefonu (202) 234-5860.

Prašome pasidalinti šia informacija su kitais lietuvičiais ar Lietuvos draugais. **Inf.**

SMITH MONUMENT CO. LTD
(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Turner & Porter
LAI DOTUVIŲ NAMAI

OVER A CENTURY OF SERVICE
1874

TORONTE, ETOBICOKE
ir MISSISSAUGOJE

PROPERTY IN LITHUANIA?
For sales, purchases
and all related matters
CONTACT
Mr. K. Aleksandravičius.
(416) 239-3829 or
(647) 707-3445

Sutton
Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jeį galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nešiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

A NATIONAL DAY OF REMEMBRANCE FOR THE VICTIMS
OF SOVIET COMMUNISM AND NAZI TYRANNY IN EUROPE

NAZI-SOVIET PACT 80

BLACK RIBBON DAY CONFERENCE

KEYNOTE SPEAKER: GARRY KASPAROV
SEPTEMBER 12, 2019
ISABEL BADER THEATRE, UNIVERSITY OF TORONTO

FREE EVENT. REGISTRATION [HTTPS://NAZI-SOVIETPACT80.EVENTBRITE.CA](https://NAZI-SOVIETPACT80.EVENTBRITE.CA)

Maldininkų išvyka į Midlandą

Maldininkai prie lietuviško kryžiaus Midlando Kanados kankinių šventovės šventoriuje

Midlando Kanados kankinių šventovėje pamaldos už Lietuvą

Mišias aukoja (iš k.) Mississaugos Lietuvos kankinių parapijos klebonas N. Šmerauskas, Toronto Prisikėlimo parapijos kunigai P.Vaineikis, OFM, ir A.Kasparavičius, OFM
K.Poškaus ntrs. Inf.

Kasmet lietuviai iš Toronto, Hamiltono, Vasagos ir kitų apylinkių dalyvauja tradicinėje išvykoje į Midlandą, Kanados Kankinių šventovę. Kartu su malda aplankomos Kryžiaus kelio stotys bei lietuvių pastatytas kryžius, vėliau dalyvaujama Mišiose už Lietuvą, pasivaikščiujama vaizdingame istoriniame parke, kuriame yra pastatyti atminimo ženklai XVII šimtmečio viduryje nužudytiems misionieriams jėzuitams ir dviems jų talkininkams pasauliečiams. Šioje valstybinėje Kanados šventovėje 1984 metais lankėsi ir meldėsi popiežius Jonas Paulius II. Ir šiemet į tradicinę lietuvių maldos dieną rugpjūčio 25-ąją čia susirinko ir meldėsi nemaža grupė tautiečių.

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

Kanados Lietuvių

MUZIEJUS ARCHYVAS

remiamas KLF kiekvienais metais per KLB
Šiais metais KLF paskyrė virš \$43,000

Tapkime Kanados Lietuvių Fondo nariais!
Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

**Padėsiu parduoti
ar nupirkti
namą ar butą**

Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000
kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų

PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at
Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at
Tel. (905) 383-1650

OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

ROYAL LEPAGE

*Jeji norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.*

Lina Kuliavas

Toronto, ON

416-762-8255, 416-616-1600 (cell)

email: lina@kuliavas.com

website: www.LinaKuliavas.com

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Siūlome spalvotą skaitmeninį
laikraštį el. paštu jo išleidimo dieną

